

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. Opera præferuntur verbis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

net: in tui ipsius commodum curris. S. Cyrill. Jerof. Catech. 1.

V.

Opera praeferuntur verbis.

Num. 1.

De Deo, & Christo Domino.

IN principio creavit Deus caelum, & terram. Gen. 1. Nota: verbum creandi, & operandi, primò esse positum, antequam Deus loqui, & dicere, dicatur: primò dicitur *creavit*, deinde *fiat lux*. S. Ambros. l. 76. si non loquimur verbis DEI gloriam, factis exequamur ejus gloriam; quoniam dictis facta priora sunt. Apud Fernandium hic. *In principio &c.* Origenes, & alii legunt: *in verbo creavit Deus*. unò verbò amore hominis omnia condidit. Sylveira in Joan. 15. q. 12.

Gloria Dei est, celare verbum. Prov. 25. 2. S. Hieronymus hic: gloria Domini in carne apparentis est, Humanitatis suae infirmitatem magis, quam Divinitatis aeternitatem mortalium oculis ostendere; & se potius operum miraculis, quam apertis assertionibus, Dei Filium fateri. Unde multò saepius in Evangelio filium se hominis, quam Filium Dei appellare consuevit. Mendoza in 1. Reg. 11. Sect. 4.

Renuntiate Joanni, quae vidistis. Matth. 11. 4. Testimonium, quod à rebus trahitur, certius est, quam verborum, & absque ulla suspitione. S. Chrysof. hom. 37. in Matth. Callidior est lingua operum, quam verborum; & efficacior responso in ostentatione virtutis, quam in probatione sermonis. Sim. Cass. l. 3. c. 3. Re, non oratione, dat responsa. S. Basil. Seleuc. or. 34.

Non respondit ei verbum. Matth. 15. 23. Parum solet loqui, qui multum solet operari. Escobar t. 3. Coll. Chr. l. 12. Obs. 8.

Non respondit ei ad ullum verbum. Matth. 27. 14. Respondit tamen operibus eclypsi solis, tenebris, terrae motu, petrarum scissione. S. Ambros. l. 10. in Luc: illud praestantissimum, quòd maluit se regem probare, quam dicere. Sylveira in Joan. 11. c. 35.

Potens in opere, & sermone. Luc. 24. 19. Bonus ordo: praecedat sermonem opera, ut efficax sit. Sylveira hic l. 9. c. 3.

Exempla alia.

Ex Veteri.

Obscuro Domine, non sum eloquens ab heri. Ex. 4. 10. Non semel cum Deo jam locutus fuerat Moyses; neque unquam causatus, quòd impeditiore esset lingua. Cum ad hominem regem orator mititur, balbutiem praetexit, per quam id muneris rectè curare non possit. Itane verò, ut Pharaoni loqueretur, promptam linguam requirebat; apud Deum ei opus non erat? Noverat Moyses Dei ingenium; noverat, quam parum apud eum lingua valeret; noverat, illi manuum vel unicum, vel praecipuam esse rationem; opera potissimum ab eo spectari. Did. Niiff. D. 8. Pent.

Polyanthea Sacra. Tom. II.

Ex quo locutus es ad servum tuum, impeditioris lingua sum. Ex. 4. 10. Si Deus Moysi dedit tantam potestatem, cur non dedit etiam expeditam linguam? Erat multa, & magna operaturus; ideo, debebat ut esset tardioris linguae, & non multorum verborum. Sylveira c. 22. in Luc. 11. q. 1.

Dicit Dominus: in hoc scies, quòd sim Dominus. Ecce percutiam virgà, quae in manu mea est &c. Ex. 7. 17. At quae manus haec? nonne Moysis? ita planè. Cur ergo Deus manum suam vocat? Respondet Cajet. Manum Moysis appellat Deus manum propriam: quia jam eum constituerat Deum Pharaonis. Erat ergo manus Moysis manus Dei, propter admiranda opera, quae patrabat. Deus vocatur Moyses; non quòd eloquens, sed quia erat vir operum: elegantius quidem loquebatur Aaron; at divinius operabatur Moyses. Fernandus in Gen. 1. Sect. 1.

Quid clamas ad me? Ex. 14. 15. Cujus vox audita ad mare rubrum? an populi clamantis voce? an Moysis operibus? S. Ambros. l. 14. in Pl. 118. Sonum ejus non audio, vocem ejus agnosco: silentium ejus lego, clamorem ejus in operibus deprehendo. Clamabat populus, & non audiebatur; tacebat Moyses, & audiebatur. Oliva t. 1. conc. 5.

Erit tanquam lignum, quòd plantatum est secus decursus aquarum, quòd fructum suum dabit in tempore suo. Pl. 1. 3. Arborum non una fecunditas: nam aliae alternis annis germinant, ut medica, & cytria: aliae annis singulis, ut vitis: aliae bis in anno; ut thus, & myrrha. Vidit Joannes his feraciorum arborem, quae singulis mensibus fructibus abundabat. Apocal. 22. 2. *lignum vitae asserens fructus duodecim per menses singulos.* Ex his, quas debet arbores referre lignum, quòd plantatum est secus decursus aquarum? nullam. quo enim Ecclesiae arbores insitae sunt cruci, & Christi cruore rigatae; nullò non tempore fructum ferre debent. Sic enim S. Paulinus ait ad Desiderium: omni tempore sit maturus illi, cum quo vel in quo, mansurus est sine tempore. Id praestitit S. Bernardus: Prudentia & contemplatio in tyrone, nonne imago autumnii in vere est? ille inter æstus curarum orat; nos nec in otio. Ille, dum contemplatur, lacum non videt, & transit; nos, dum oramus, procul à lacu sumus, & tamen nihil videmus, nisi lacus, urbes, maria, alpes. Paulus ut placidiùs contempleretur, raptus est in tertium coelum; Bernardus equitare potest, & meditari: & quae cordis tranquillitate inter sidera, & ipse non caret inter fluctus curarum. Oliva l. 3. Strom. §. erit tanquam lignum &c.

Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me. Pl. 38. 2. Ut coronaretur triumphis, abstinentium verbis censuit. Aptior militum latera ambientium custodia, quam oris taciturnitas contra inimici adfultus videbatur; & David totus est in oris silentio. O bene! quia egregiis factis est opus, David verbis licentioribus parcat; linguam frenat, ut manus roboret. Naxera in Jos. 7. §. 10.

Ff

Laudent

Laudent eam importis opera ejus. Prov. 31. 31.

Ex Novo.

Venimus adorare eum. Matth. 2. 2. Cur solam exprimunt adorationem? munera tacent? Hugo Card. Magi plus habuerunt in opere, quam sermone dixerunt; quia veniebant adorare: & non solum adorant, sed munera offerunt.

Tetigit simbriam vestimenti ejus. Matth. 9. 20. Plus apud Deum impetrat opportunitas operum, quam importunitas verborum. Marci 5. 22. 23. Jairus multis orat: *filia mea &c.* sero accipit responsum. Mulier plena modestie accedit ad simbriam; fluxus sanguinis cessat. Interim filia Jairi moritur. Mulier clamat operibus, ore silet. Princeps multis verbis orat, & de morte filiae nuntium accipit, gratia donantur tacentibus, negantur loquentibus. Oliva t. 1. conc. 5.

Bonum est nos hic esse. Si vis, faciamus &c. Matth. 17. 4. Praestantiam, & bonitatem divini spectaculi laudat simplici, & unico, verbo, dicens: *bonum est.* Cur tantis paucis verbis? cur non majora dicit? Parcit Petrus verbis, ut operam suam impendat: sciens Dei gloriam non extolli verborum laudibus, sed factis. Baeza t. 3. l. 14. c. 17. §. 18.

Quid faciendo vitam aeternam possidebo? Luc. 10. 25. id est, quibus operibus promereri poterō, & sortiri, beatitudinem aeternam? Sciebat enim, quod non loquendo, sed operibus virtuosius insistendo, obtineatur felicitas. Dionys. Carthuf. hic.

Quid faciam? Luc. 16. 3. Potius cogitabat, quid faciam? quam quid dicam? sciens; quod apud justum, & infallibilem, judicem plus valeant opera virtuosa, quam verba pulchra. Id. hic. *Non in sermone est regnum Dei, sed in virtute.* 1. Cor. 4. 20.

Ostendentes ei tunicas, & vestes, quas faciebat illis Dorcas. Act. 9. 39. Cur advenientem Petrum nemo rogat pro suscitanda Tabitha, sed tantum ostendunt vestes, & tunicas, quas eis faciebat? quia efficacius urgebant Apostoli benignitatem ostensō opere, quam lacrymarum voce. Obmutescat oris loquela, cum opera clamant. Sylveira hic. q. 33.

Veniam, & cognoscam, non sermonem eorum, qui insati sunt, sed virtutem &c. 1. Cor. 4. 19.

Num. 3.

Sententia Biblica, & Patrum.

Nunquid possum deserere dulcedinem meam, fructusque suavissimos. Judic. 9. Ficus non floret, nec ullis speciosis ornamentis se ostentat: sed fructum edic dulcissimum. Unde representat eos, qui pauca dicunt; sed multa, magnaque faciunt. Cornelius hic.

Dic, ut sedeant hi duo filii mei &c. Matth. 20. 21. Domino libellum supplicem per os matris offerunt; accipiunt responsum; primas sedes concedi solum Candidatorum operibus,

quas credebant se his precibus obtinere. Mutate voces in labores, patientiam, *Potesis bibere calicem?* Evangelii gratia patriam, propinquos, chara omnia deserere? Oliva t. 1. conc. 5.

Res semper astimo verbis esse praestantiores. Dicitio est tanquam vestis in corpore; res autem sunt carnes, & nervi. Clem. Alex. l. 1. Strom.

Qualis sermo, talis est vita. Arbor autem cognoscitur ex fructibus; non ex floribus, & foliis, ac ramis. Id. l. 3. Strom. verba se in modum habent foliorum, opus autem instat fructus. S. Ephrem. de perfectione Monachi.

§. VI.

Opera pauca, ubi multa verba.

Respondit, omnis populus simul: cuncta, quae locutus est Dominus faciemus. Ex. 19. 8. Grandis pollicitatio instabilitatem eorum velut praemonstrabat. Did. Nils D. 2. Epiph.

Praeceperat Jeshue populo dicens: non clamabitis, neque audietur vox vestra, neque ullus sermo ex ore vestro egredietur. Jos. 6. 10 & 21. Saepius praeceptum replicat, quia interesse ad victoriam silentium noverat. Nec opinio fefellit. *Geperunt civitatem, & interfecerunt omnia, quae in caerant. v. 20. 21.* Non multo post Hai oppidum expugnare tentant; sed statim terga vertentes percussi sunt a viris urbis Hai. Quae causa? quia Jericho oppugnantes verbis abstinerunt: Hai invadentes grandiloqua, ac superba verba iactarunt. *Non ascendat, inquit exploratores, omnis populus, sed duo, vel tria millia, virorum pergant; & deleant civitatem: quare omnis populus frustra vexabitur contra hostes paucissimos?* Jos. 7. 3.

De somno confurgens dixit in animo suo: egrediar sicut ante feci &c. Judic. 16. 20. S. Ambros. ep. 70. tacenti ad opera agilitas dederat; loquenti autem nec vigor, nec gratia manebat. Apud Escobar t. r. Coll. Chr. l. 12. obl. 8.

Non concidat cor cujusquam in eo: ego servus tuus vadam, & pugnabo adversus Philistaeum. 1. Reg. 17. 32. Armorum imperites duellum non timet, quia gigantem supra humanae naturae terminos se essentem plus timore, quam corpore, vidit. Imbecilla futura opera credidit, cujus superbas minas audivit. Quae hujus audaciae causa? S. Basilus Seleuc. or. 15. aderat Goliath altum vociferans. Non timuit vociferantem, quia haud falsus putavit imbellem. Primō ritu profleritur, qui canibus victos hostes promittebat superbus. Naxera in Jos. 7. §. 10. Saep imbecilliora sunt opera, cujus grandiora sunt verba.

Sit sermo vester est, est; non, non. Matth. 5. 37. Ideo bis dicitur, *est, est, non, non:* ut, quod ore confirmas; operibus probes; & quod verbō neges, factis non confirmes. V. Bedal. 1. hic.

Non omnis, qui dicit mihi Domine, Domine,